

בית משפט לענייני משפחה בצפת

תמ"ש 59841-03-19 ז.נ'ז

תיק חיצוני :

בפני כבוד השופטת אביבית נחמיאס

תובע

מ.ז דרכון *****
ע"י ב"כ עו"ד משה מזור ואח'

נגד

נתבעת

ש.ז דרכון *****

ע"י ב"כ עו"ד זיו- זהבה יאיר

בעניין הקטינות:

1.ר.ז (קטינה) ילידת 2008

2.א.ז (קטינה) ילידת 2012

3.א.ז (קטינה) ילידת 2014

פסק דין

כללי:

1. לפני תובענה על פי חוק אמנת האג (החזרת ילדים חטופים) התשנ"א-1991 אשר הוגשה על ידי התובע כנגד הנתבעת, להחזרת שלושת בנותיהם הקטינות לארה"ב. הוראות התוספת לחוק "האמנה בדבר ההיבטים האזרחיים של חטיפה בינלאומית של ילדים (נחתמה ביום 25 באוקטובר 1980), תיקראנה לשם הקיצור "האמנה" / "אמנת האג".
2. התביעה הוגשה לבית המשפט לענייני משפחה בירושלים ביום 26.03.19 והועברה לבית משפט זה ביום 02.4.19 בהתאם להחלטת כב' השופט ליאור ברינגר, מאחר שהקטינות מצויות בצפת.

תמצית העובדות הצריכות לעניין:

3. התובע הינו יהודי, יליד ישראל ובעל אזרחות אמריקאית וישראלית. החל משנת 1985 מתגורר התובע בניו-יורק, ארה"ב ועוסק בתחום *****.
4. הנתבעת נולדה בישראל וכיום בעלת אזרחות ישראלית ואמריקאית.
5. בני הזוג נישאו בישראל כדמו"י ביום 17.12.06 ונרשמו בנישואים אזרחיים במדינת ניו יורק ביום 16.7.08. אין חולק כי עם נישואי הצדדים עברה הנתבעת אף היא להתגורר בארה"ב.
6. מנישואין אלה נולדו לבני הזוג שלוש קטינות: ר' ילידת 2008, א' ילידת 2012 ול' ילידת 2014.

בית משפט לענייני משפחה בצפת

תמ"ש 59841-03-19 ז.נ'ז

תיק חיצוני :

7. כמו כן אין חולק כי מיום נישואי הצדדים ועד למועד בו הגיעה הנתבעת לישראל עם הקטינות, התגוררה המשפחה בניו-יורק.
8. נישואי בני הזוג עלו על שרטון ובשנת 2016 נפתחו הליכי גירושין בבית המשפט בניו-יורק.
9. ביום 22.1.19 קיבל התובע הודעת אס.אמ.אס בה הודיעה הנתבעת לתובע שהיא בדרכה לישראל עם הבנות בזו הלשון :

"Shalom

We are on our way to Israel, The car is in the parking lot of the library and the key is in the first green drawer in my room, my number is 055-6853737"

10. התובע אשר לא השלים עם המהלך החד צדדי בו נקטה האם – פנה לבית משפט זה בבקשה להחזרת הקטינות לארה"ב.

תמצית טענות הצדדים :

11. לטענת התובע, משהבין כי בנותיו הקטינות נחטפו על ידי אימן פנה לרשות המרכזית בארה"ב ביום 30.1.19 (פנייתו צורפה כנספח 12 לתובענה). כאמור, ביום 26.03.19 פנה לבית המשפט בבקשה להחזרת הקטינות לפי חוק אמנת האג (החזרת ילדים חטופים) התשנ"א-1991 (להלן : "החוק") למקום מגורי הצדדים בניו-יורק.
12. בתמצית ייאמר כי לטענת האב הליכי הגירושין בין הצדדים עדיין מתנהלים בערכאות שיפוטיות בניו יורק, שלוש הקטינות נולדו בארה"ב, שם התחנכו ושם מרכז חייהן, ועל בית המשפט להורות על השבת המצב לקדמותו קרי – השבת הקטינות לארה"ב משם נחטפו שלא כדין.
13. בכתב ההגנה טענה הנתבעת, כי עם מעברה לארה"ב נחשפה לכך שלתובע "רב על פיו יישק דבר" ולטענתה נראה כי מדובר בכת בה חסידי הרב עושים את דברו.
14. עוד טענה כי ביקשה את עזרת הרב, אולם האחרון הפנה לה גב ניסיונותיה לשקם את הזוגיות לא צלחו והיא חיה עם התובע בחיי עניות, בהתאם לגזירת התובע, ככל הנראה בהוראת רבו, הגם שהצדדים התגוררו באזור יוקרתי בניו-יורק ("*****").
15. עוד טענה הנתבעת, כי התנהגותו של התובע גרמה לה לתחושת דיכאון והשפלה, דבר שהשליך על הקטינות עד כי בתם הבכורה ר' לא חדלה לבכות ולבטא רצונה למות. מחאת הקטינה כנגד רבו של התובע, זכתה לתגובה אלימה מצד התובע, אשר הכה אותה והקטינה נקלעה למשבר פסיכולוגי נפשי קשה.

בית משפט לענייני משפחה בצפת

תמ"ש 59841-03-19 ז.נ'ז

תיק חיצוני :

16. הנתבעת הודתה כי פנתה לבית המשפט בארה"ב, אולם טענה כי התנהלותו של התובע
התאפיינה בסחבת ובית המשפט הורה לצדדים לפנות לבית דין, שם ניסו הצדדים להגיע
להסכמות אשר סוכלו על ידי התובע.
17. עוד הודתה הנתבעת, כי בחודש יולי 2018 קיבלה תביעת גירושין מהתובע.
18. לטענת הנתבעת מצבה הנפשי של הקטינה ר' התדרדר, הקטינות הפכו להיות מבודדות
מהחברה, והנתבעת הבינה שר' זקוקה לטיפול ואשפוז בשל מצבה הנפשי המעורער ובלית
ברירה, ברצונה להציל את הקטינות ואת נפשן, "עלתה" לישראל (כך על פי הנטען בסעיף לח'
לכתב ההגנה) ביום 22.1.19 עם הקטינות.

הדין החל - אמנת האג :

19. התכלית שבסיוסוד האמנה כפי שעולה מסעיף 1 לאמנה, הינה להבטיח כי ילדים שהורחקו שלא
כדין ממקום מגוריהם הרגיל למדינה אחרת יוחזרו לאתגר, ולמנוע ביעילות ובמהירות את
האפשרות בידי הורה לשנות חד צדדית מצב קיים של זכויות המשמורת והביקור אשר הוקנו
להורה השני על פי דינה של המדינה המתקשרת, וזאת בפעולת חטיפה, תוך ניסיון לעשיית
דין עצמית (בע"מ 2270/13 פלונית נ' פלוני (30.05.2013) וההפניות שם).
20. האמנה ביקשה להתמודד עם התופעה של חטיפות ילדים ממדינה למדינה, ומתייחסת לשני
סוגי מקרים : הרחקה שלא כדין (חטיפה) ואי החזרה. האמנה נועדה ליתן סעד מהיר ויעיל,
בבחינת "עזרה ראשונה" או "מסלול מהיר", להחזרת הילד החטוף למדינה ממנה נחטף,
כאשר שאלות המשמורת תתבררנה בבית המשפט המוסמך באותה מדינה. לעניין זה ר' תמ"ש
27854-03-19 א.פ.ל נ' ס.ל (27.3.19) וההפניות הרבות שם, ע"א 7206/93 גבאי נ' גבאי,
(1997), ע"א 5532/93 גונזבורג נ' גרינוולד, (1995).
21. בסיסו של כלל ההחזרה המיידית הוא "העיקרון של כיבוד הדדי של המדינות המתקשרות
באמנה וכן העיקרון של טובת הילד, באשר משמעות החטיפה היא ניתוק הקטין מההורה
השני... ההנחה הכללית היא, שטובת הילד מחייבת שלא יוברח על ידי אחד ההורים, וטובת
הילד מחייבת החזרתו למשמורת ההורה במדינה בה נחטף" (תמ"ש 27854-03-19 וההפניות
שם).
22. כאשר מתקיימים התנאים שנקבעו בסעיף 3 לאמנה, קרי הרחקת הילד נוגדת את הדין, חובתו
של בית המשפט להורות על החזרת הילד. חובה זו מוחלטת. (סעיפים 3, 12 לאמנה. בע"מ
2270/13 הנ"ל).
23. ויודגש : הסעד מכוח האמנה נועד להחזיר את המצב לקדמותו ולמטרה זו בלבד. לפיכך נקבע
כי אל לו לבית המשפט לקבוע במסגרת ההליך שלפי אמנת האג את שאלת המשמורת הקבועה
של הילד (ר' בש"א 1648/92 טורנה נ' משולם). עוד ר' לעניין זה הוראת סעיף 19 לאמנה, לפיה
"החלטה על פי אמנה זו בנוגע להחזרת הילד לא תיחשב כהכרעה לגופה של מחלוקת בענין

בית משפט לענייני משפחה בצפת

תמ"ש 59841-03-19 ז.נ'ז

תיק חיצוני :

משמורת". כן נקבע כי בתיקים מסוג זה, אין בית המשפט דן "אף לא בטובת הילד במובן המלא שלה" (בש"א 1648/92 הנ"ל).

24. בית המשפט העליון אימץ את הפרשנות לפי "לצורך האמנה והחוק יש לפרש את הדיבור "זכויות משמורת" על דרך ההרחבה, כך שיחול על כל מקרה שבו יש צורך בהסכמת אחד ההורים להוצאת ילדים מארץ אחת לארץ אחרת וכחטיפה יחשב כל מקרה של העברת ילדים ממדינה למדינה בניגוד להסכמתו של ההורה שלו הזכות להסכים או שלא להסכים לכך והסכמתו לא ניתנה" ע"א 5271/92 א. מצא סואן פוקסמן נ' סטפן פוקסמן (19.11.1992).

25. לכלל ההחזרה לעיל מספר חריגים המעוגנים בסעיפים 12 – 13 ו-20 לאמנה, ובהתקיימם נתון לבית המשפט שיקול הדעת האם להורות על החזרת הילד למקום מגוריו.

26. חריגים אלו התפרשו בפסיקה על הצמצום ובאופן דווקני, מהחשש שלא תרוקן האמנה מתוכנה עקב שימוש גורף בחריגים והפיכתם לכלל. (ע"א 5532/93 הנ"ל, ע"א 7206/93).

27. כמו כן נקבע, כי נטל ההוכחה להתקיימות החריגים רובץ על החוטף (ר' ע"א 1372/95 הנ"ל בע"מ 2338/09 פלונית נ' פלוני (2009)).

החריג הקבוע בסעיף 13 (ב) לאמנה :

28. סעיף 13 (ב) לאמנה קובע חריג שבהתקיימו, בית המשפט אינו חייב להורות על החזרת הילד, וזאת כאשר ההורה המתנגד להחזרת הילד הוכיח כי -

"קיים חשש חמור שהחזרתו של הילד תחשוף אותו לנזק פיזי או פסיכולוגי או תעמיד את הילד בדרך אחרת במצב בלתי נסבל.

הרשות השיפוטית או המינהלית רשאית כמו כן לסרב לצוות על החזרת הילד אם התברר לה כי הילד מתנגד להחזרתו וכי הוא הגיע לגיל ולרמת בגרות שבהם מן הראוי להביא בחשבון את השקפותיו. בבואן לשקול את הנסיבות הנזכרות בסעיף זה, יביאו הרשויות השיפוטיות והמינהליות בחשבון את המידע בדבר רקעו החברתי של הילד, כפי שהומצא על ידי הרשות המרכזית או רשות מוסמכת אחרת שבמקום מגוריו הרגיל של הילד"

29. בהתאם לפסיקה, יתכנו מקרים חריגים שבהם מחייבת טובת הילד דוקא שלא להחזירו לסביבתו הרגילה. בסעיפים 12, 13 ו-20 לאמנה נקבעו סייגים המותירים את שאלת החזרתו של הקטין לשיקול דעתו של בית המשפט.

בית משפט לענייני משפחה בצפת

תמ"ש 59841-03-19 ז.נ'ז

תיק חיצוני :

30. בהתאם לפסיקה, מגמת האמנה היא להביא להחזרה מיידית של ילד 'שנחטף' ואת סעיף 13(ב) יש להגביל למקרים יוצאי דופן מבחינת המצב הבלתי נסבל וחומרת החשש להיווצרותו כתוצאה מההחזרה (בע"מ 2270/13 הנ"ל וההפניות שם).

31. כך, נפסק כי "אי החזרתו של הילד החטוף מותרת, במסגרת החריגים, רק במקרים קיצוניים בהם משקל צרכיו של הילד החטוף הוא בעל עוצמה כה גדולה עד כי הוא גובר אף על תכליתה המרכזית של האמנה – למנוע חטיפות ילדים וטלטולם מארץ לארץ" (בע"מ 2270/13 **פלוני** נ' **פלוני** 30.05.13).

32. ההסדר הקבוע באמנה "מגשים את עקרון טובת הילד במובנו הרחב. כאמור, הוא מרתיע מפני חטיפה, הגורמת בראש ובראשונה נזק לילד עצמו, והוא מאפשר לקיים התדיינות מלאה ומקיפה מה דורשת טובתו של הילד, בפורום שלפניו יוכלו שני ההורים - שמטבע הדברים שניהם בני בית במדינה שממנה הוברח הילד - לפרוש ראיותיהם ולטעון טענותיהם בתנאים שווים" ע"א 5532/93 ד"ר **דוד גונזבורג נ' אלנה גייל גרינוולד**, מט(3) 282 (1995).

33. כך, הודגש בבע"מ 2338/09 פלונית נגד פלוני שהוזכר לעיל, כי "הלכה היא, כי תכלית האמנה מחייבת שחריגים אלו יפורשו בצמצום, שאם לא כן לא יושגו התכליות אשר לשמן נוסחה האמנה, ותימנע פרשנותה האחידה בכלל המדינות החברות ... על כן, רק במקרים חריגים וקיצוניים תחייב טובת הילד הנחטף את השארתו בישראל, בניגוד לכלל העומד בבסיס האמנה אשר נועד למנוע חטיפת ילדים למדינה זרה שלא כדין".

34. כאמור, נטל ההוכחה להתקיימותן של חריגים אלו הוא על ההורה החוטף, המבקש ליהנות מפירות הפרת חוקי המשמורת של מדינת מגורי הילד (בע"מ 2338/09 וההפניות שם). בבע"מ 6390/13 פלוני נגד פלונית, הודגש כי הנטל הרובץ על הטוען לקיומו של החריג הקבוע בסעיף 13(ב) לאמנה, הינו מעל לספק סביר, שהוא נטל הוכחה כבד מאוד. נקבע כי "טובת הילד" הנשקלת במסגרת חריג זה היא צרה מזו הנשקלת בהליכי משמורת הרגילים, משום החשש שהרחבת יתר של החריג תרוקן מתוכן את תכליות האמנה וכי החריג דנן מתייחס לנזק שייגרם לקטין כתוצאה מהחזרה למדינה שממנה הורחק, ולא כתוצאה מחזרתו להורה שממנו נחטף, או מניתוקו מההורה החוטף.

מן הכלל אל הפרט:

35. ראשית יובהר כי אין מחלוקת בין הצדדים שמקום מגוריהן הרגיל של הקטינות עובר לכניסתן לישראל עם אימן היה בארה"ב. עוד אין חולק, כי לקיחת הקטינות ללא הסכמת האב והוצאתן מארה"ב וכניסתן לישראל הינו מעשה המהווה "הרחקתן שלא כדין" מארה"ב לישראל כמשמעו באמנה, קרי – חטיפתן של הקטינות.

בית משפט לענייני משפחה בצפת

תמ"ש 59841-03-19 ז.נ'ז

תיק חיצוני :

36. למעשה, הצדדים מיקדו את המחלוקת בסוגיה אחת, היא טענת האם לקיומו של החרג הקבוע בסעיף 13(ב) לאמנה, בטענה כי החזרתן לארה"ב עלולה לסכן את נפשו, וכי אין להורות על השבת הקטינות לשם (ר' אמירות ב"כ הנתבעת לפיהן "מבחינתו הטענה היחידה שלו הוא החרג שבסעיף 13 ואת זה אנחנו מבקשות שבית המשפט יבדוק - עמ' 4 ש' 4).

37. בנסיבות אלה אינני רואה ממש בטענת הנתבעת שביקשה בסיכומיה לקבוע כי "אמנת האג לא חלה במקרה דנן כלל". מקרה זה בו האם הודיעה לאב במסרון על לקיחת הקטינות לישראל הוא דוגמא מובהקת לתופעה עימה ביקשה האמנה להתמודד. אין חולק כי כל התנאים שנקבעו בסעיף 4 לאמנה התקיימו במקרה זה והשאלה היא האם על בית המשפט לעשות שימוש בשיקול דעתו שלא להורות על החזרת הילדות לארה"ב, נוכח הטענה לחשש חמור כי החזרתן תחשוף אותן לנזק פיזי או פסיכולוגי.

חו"ד מומחית מטעם בית המשפט:

38. בהתאם לפסיקה, "בית משפט הדן בהליך מכוח חוק אמנת האג נדרש להשתית את החלטתו על מסד נתונים, על תשתית עובדתית ועל ביסוס תיאורטי ואמפירי רחבים ככל הניתן וכי לעניין זה ישנה חשיבות רבה לחוות דעתם המקצועית של מומחים בתחום הרלוונטי באשר להיבטים הנוגעים לטובתו של הילד, ובכלל זה אלו הקשורים בחריגים המנויים באמנה, הגם שההחלטה הסופית בעניין זה נתונה בידי בית המשפט" רע"א 6512/10 פלונית נ' פלוני (07.09.2010).

39. נוכח טענות האם לקיומו של החרג האמור, מונתה מומחית ע"י בית המשפט לבחינת הנזק שעלול להיגרם לקטינות אם יושבו לארה"ב.

40. בעניין זה יוטעם כי ניתנה לצדדים הזדמנות להגיש רשימה משותפת של מומחים מהם ימונה מומחה אחד (באופן שלא ניתן יהיה לזהות את זהות הצד שהציע את המומחה), אולם לא עלה בידם לאתר ולו מומחה אחד שהסכים לקבל על עצמו את המינוי בסד הזמנים הקצר שנקבע (הדיון במעמד הצדדים התקיים ביום 15.4.19 ומועד ההוכחות נקבע ליום 28.4.19, מיד לאחר פגרת הפסח).

41. ביום 18.4.19 מיניתי את מכון "הבית של טלי" בראשות ד"ר טלי וישנה כמומחית מטעם בית המשפט, כדי לחוות דעתה בשאלת קיומו של החשש החמור.

42. ביום 25.04.19 הגישה המומחית את חוות דעתה (נוכח פגרת הפסח ובשל אורכה – נשלחה לבית משפט ולצדדים במייל). חוות הדעת נעשתה לאחר פגישות אינטייק (הערכה קלינית) לשני ההורים ומפגש עם שלוש הקטינות, כאשר נלגד עיני המומחית עמדו כתבי בית הדין והמסמכים שפורטו בחוות הדעת.

43. בהערכה הפסיכיאטרית שבוצעה לאב באמצעות הסקייפ צויין כי שיפוטו של התובע תקין, והוא בעל תובנה ובוחר מציאות תקינים. לא נמצאה עדות למסוכנות מיידית כלפי עצמו או

בית משפט לענייני משפחה בצפת

תמ"ש 59841-03-19 ז.נ'ז

תיק חיצוני :

- 1 זולתו. המומחית הדגישה כי האב היסס לחשוף דברים בנוגע לנישואין שלא לצורך ורק לאחר
2 שהמומחית הבהירה לו את הרציונאל בנתונים שהתבקשו התרצה ושיתף פעולה.
- 3 44. אשר לנתבעת, פרטה המומחית באריכות רבה את הדברים שאמרה בפניה הנתבעת, ציינה את
4 החזרתיות הרבה בדבריה, שימוש רב במנטרות וציינה כי לנתבעת מחשבות רדיפה וכי תפיסה
5 רודפנית זו גם עומדת בבסיס הצורך לברוח למקום מרוחק.
- 6 45. עוד ציינה המומחית קיומו של קושי משמעותי ביותר להפריד בין צרכי האם לצרכי הבנות,
7 קנאה מצד הנתבעת כלפי אנשים בקהילה וכלפי הבנות הקטנות כשלטענתה אלה מקבלים
8 יחס טוב יותר מצידו של התובע, וכי דרך החשיבה באופן כללי של הנתבעת היא שלילית מאוד,
9 עם כשלים לוגיים הנובעים מכך. בחוות הדעת צוין כי שיפוטה של הנתבעת לקוי, תובנתה
10 לקויה ובוחרן המציאות שלה אינו תקין.
- 11 46. בחלק המתייחס להערכה הפסיכיאטרית, ציינה המומחית כי הנתבעת מודעת וצלולה "מצב
12 רוחה מודאג, אפקט חרדתי, לעיתים תוקפני, תכופות נסער ולפרטים פורצת בבכי". המומחית
13 ציינה כי ישנה נטייה לדרמטיזציה של הדברים והדיבור לא פעם מופרז ותיאטרלי כאילו היא
14 עומדת בפני קהל גדול יותר. המומחית ציינה את החזרתיות הרבה בדבריה של הנתבעת,
15 שימוש רב במנטרות, הנתבעת התייחסה בצורה חשדנית מאוד לעולם והמומחית מצאה
16 רמזים למחשבות של רדיפה ולמחשבות שווא מיסטיות. להערכת המומחית, תפיסה רודפנית
17 זו גם עומדת בבסיס הצורך לברוח למקום מרוחק.
- 18 47. המומחית התרשמה ממסוכנות לשלומן של הבנות מצידה של הנתבעת דווקא בשל תפיסותיה
19 הרודפניות והקושי בהפרדה רגשית בינה לבין הבנות ובעיקר הבת הבכורה.
20
- 21 מסקנות המומחית :
- 22 48. המומחית לא מצאה כל בסיס לטענותיה של האם כלפי האב, בפרט ההאשמות להתעללות
23 רגשית או מינית. המומחית העלתה חשש כבד כי מדובר בהאשמות הקשורות במצבה הנפשי
24 של האם.
- 25 49. המומחית ציינה כי הגם שלא התבקשה לחוות דעתה אשר לשלומה של האם (להבדיל משלומן
26 של הקטינות), העלתה חששה הכבד כי האם סובלת מהפרעה דלוזיונלית לכל הפחות, אם לא
27 מהפרעה פסיכוטית חמורה יותר, כגון סכיזופרניה.
- 28 50. המומחית הדגישה כי האם מתקשה מאוד להפריד בין רצונותיה וצרכיה לבין אלו של הבנות
29 (בפרט הבת הגדולה, ר'), דבר היוצר הטיה מובהקת בתפיסתה בנוגע לסיכון שבו נמצאות
30 הבנות (בפרט ר' עימה ההזדהות היא הגבוהה ביותר). מבחינתה, קשיים שלה הם אוטומטית
31 קשיים של הבנות, התנהגויות המפריעות לה אוטומטית פוגעות בבנות, וכן הלאה.

בית משפט לענייני משפחה בצפת

תמ"ש 59841-03-19 ז.נ'ז

תיק חיצוני :

51. המומחית ציינה כי האם מסיתה את הבנות (בכלל, ובפרט הבת הגדולה) כנגד האב עד כדי מצב בו הבת הגדולה מתקשה כבר מאוד להבחין בין מציאות חייה שלה לבין מציאות חיי האם כאשר טענות הקטינה הינן הדהוד מוחלט של טענות האם.
52. המומחית ראתה בחומרה את הצהרתה הברורה של האם כי חיוני שהבנות ידעו שאביהן הוא אויב, ומבחינתה לא מספיק שידעו רק שהוא "אינו אוהב", אלא חשוב שיבינו כי הוא אויב שלהן. האם נשאלה מספר פעמים בנוגע להצהרה זו, וחזרה עליה ללא היסוס. ברור כי במצב זה, האם לא תהסס להשתמש בהסתה כלפי האב עד שיבינו הבנות את המסר, החיוני מבחינתה, כי אביהן הוא אויבן. זהו בסיס משמעותי ליצירת תהליך ניכור, שעם הזמן עלול להפוך לבלתי הפיך.
53. המומחית הדגישה כי הבת הגדולה מציגה מצוקה נפשית ניכרת ובלבול, אולם לא בשל החזרה לארצות הברית, אלא בשל העובדה שהיא חיה במציאות חצויה שבה היא מוכרחה לבחור להיות בצד של אמה או בצד של אביה, וכי בנסיבות הקיימות הבחירה באמה היא חיונית לקיומה.
54. המומחית ציינה כי תפיסותיה של הבת הגדולה בנוגע לעולם בכלל ולקהילה בפרט (חוות מציאות רודפנית ועוינת) עלולים להוביל להפרעה קשה אצל הבת וכי גורמי סיכון משמעותיים כמו סימביוזה רגשית בין האם לבת, יחד עם הגירה למדינה זרה, עלולים להאיץ תהליך זה. בנוסף, הבת הגדולה חשופה להתפתחות של הפרעות כמו דיכאון או חרדה.
55. גם הבנות הצעירות מגלות מצוקה נפשית משמעותית, בפרט הבת השניה. שתיהן מנסות "לספק את הסחורה" ולהשיב לתשובות בקשר לאב בצורה "נכונה", תוך התכחשות לאפשרות לענות בצורה כנה ואותנטית. דבר זה עלול להוביל לליקויים בהתפתחות התקינה של האישיות של הבנות ולסכן את בריאותן הנפשית בהווה וגם בהמשך הדרך.
56. המומחית התרשמה כי האב מוכן ומסוגל להתגמש ולהתאים את עצמו לצרכי הבנות ככל שיידרש.
57. המומחית סיכמה כי "לא רק שלא עלה חשש חמור שהחזרת הקטניות תחשוף אותן לנזק פיזי או פסיכולוגי או תעמיד אותן בדרך אחרת במצב בלתי נסבל", אלא כי השארתן בארץ במשמורת האם, בשל כל הנסיבות שתוארו, עלולה לעשות דבר זה בדיוק – דהיינו להוביל לנזק פסיכולוגי משמעותי ולהעמידן במצב בלתי נסבל הן בטווח הקצר והן בטווח הארוך.
58. בשולי הדברים המליצה המומחית לנתבעת לקבל טיפול פסיכיאטרי שיעזור לה לשנות את עמדותיה כלפי התובע, כלפי הקהילה וכלפי העולם, דבר שיאפשר לה לחזור לארה"ב וליטול חלק פעיל בגידול בנותיה. במצבה הנוכחי, סברה המומחית כי היא מהווה סיכון משמעותי לבנות, הגם שאין ספק כי היא אוהבת אותן מאוד ורוצה בטובתן.

בית משפט לענייני משפחה בצפת

תמ"ש 59841-03-19 ז.נ'ז

תיק חיצוני :

59. יצויין כי ביום 01.05.19 הגישה הנתבעת בקשה להתיר לה להגיש חוו"ד נגדית. בהחלטה מפורטת מיום 05.05.19 ראיתי לנכון לדחות את הבקשה אף ללא צורך בקבלת תגובת הצד שכנגד.

דיון והכרעה:

60. לאחר ששמעתי את הצדדים ואת הקטינות, שוכנעתי כי יש להורות על החזרת הקטינות לארה"ב לאלתר, ויפה שעה אחת קודם. הנימוקים המצדיקים לטענת הנתבעת את חטיפת הקטינות לישראל, חטיפה בה ראתה "הצלת נפשות", לא הוכחו ולא מצאתי בהם כל ממש :

61. הטענה לחיים תחת מרותו של ראש כת: גרסתה העובדתית של האם בכתב ההגנה אשר לנימוקים להוצאתן של הקטינות, התמקדה בטענה כי התובע כפוף להוראות רב המהווה ראש כת, וכי נגזר עליה ועל הקטינות לחיות חיי עניות. טענות אלה אף הדגישה האם בפני במהלך הדיון מיום 15.04.19 (עמ' 2 ש' 9-14) :

"...כי חיינו בסביבה מוטרפת, זו הייתה כת של ***** ואני לא הקורבן הראשון ולא היחיד שלו, הוא הורס המון משפחות. זה בן אדם שהוא קורא לעצמו רבי אך הוא אחראי להרס של עשרות משפחות תחת הכותרת רבי"

62. מעבר לסיסמא לקיומו של "ראש כת" הנתבעת לא הבהירה מדוע אותו רבי, ראש הכת לטענתה, גזר דווקא על בעלה חיי עניות להבדיל מכל שאר חברי הקהילה המתגוררים לטענתה באזור יוקרתי ברמת חיים גבוהה יותר. לא הוגשו תצהירים של בעלי משפחות אחרות ש"נהרסו" בשל פועלו של אותו רב, ולא ניתנה כל דוגמא ממשית להיות הרב "ראש כת" להבדיל מרב העומד בראש קהילה כמקובל במגזר אליו משתייכים הצדדים.

63. חיי עניות: הנתבעת בחרה להדגיש את החסך והעוני בו חיו הצדדים בארה"ב, אולם כדוגמאות בחרה לציין כי חברותיה של ר' נרשמו לקייטנה ואילו התובע הורה לרשום אותה לקייטנה סמוך לביתה, קייטנה "פשוטה וזולה" דבר שפגע עד מאוד בקטינה וגרם להרחקות חברותיה ממנה (סעיף יח' לכתב ההגנה). טענה זו לסירוב האב לרשום את הקטינות לקייטנה פרטית נטענה מספר פעמים ע"י הנתבעת במהלך הדיונים שהתקיימו בפניי כמו גם בפני המומחית. דוגמא נוספת לטענה לחרפת רעב הינו סירובו של האב לתת לנתבעת כסף לשם מימון ייצוג משפטי. אכן הנתבעת טענה אף כי נזקקה לסיוע של אירגוני חסד אולם הנתבע אשר לא הכחיש זאת, ציין כי אין לכך הסבר הגיוני.

בית משפט לענייני משפחה בצפת

תמ"ש 59841-03-19 ז.נ.ז

תיק חיצוני :

64. מסכימה אני עם המומחית כי התלבטות בין קייטנה פרטית לקייטנה ציבורית אינה משקפת חיים של חרפת רעב, וכי הדוגמאות שהביאה האם ל"חרפת רעב" הן "זילות של המונח חרפת רעב" (עמ' 14 ש' 9-16). בצדק ציינה המומחית בחקירתה כי מצב בו הקטינות לומדות בבתי ספר פרטיים, היתה להן קורת גג, היו לבושות ולא נראו מזות רעב, כאשר ההורים נלחמים על שיפוץ בית המגורים המשותף, וביכולתם לעבור לשכונה זולה יותר, אין מדובר בנזק מסוג שנקבע בסעיף 11(ב) לאמנה (עמ' 15 לפרו').
65. מצבה הנפשי הקשה של ר': לטענת הנתבעת, ניכר היה שהקטינה ר' זקוקה היתה לטיפול ואשפוז בארה"ב, בשל מצבה הנפשי המעורער ואף הביעה רצונה למות. יחד עם זאת, באופן לא מוסבר, האם נמנעה מלקחת אותה לכל גורם פסיכולוגי, פסיכיאטרי, רפואי או טיפולי אחר, גם כאשר זיהתה מצוקה נפשית קשה אצל ביתה.
66. כפי שיובהר בהמשך, אין בליבי ספק כי הקטינה ר' מצויה במצב נפשי קשה אולם לא הובאה כל ראשית ראיה לכך כי מצבה הנפשי הקשה נעוץ באביה או בחייה בארה"ב.
67. יתירה מכך – ימים ספורים לאחר הגעתן לישראל, פנתה הקטינה ר' לאב במסרון וביקשה לשוב להתגורר ב"*****", ציינה כי היא רוצה לחזור לבית הספר ומבקשת מאביה שיבוא להשיבה לארה"ב (העתק מודפס של המסרון הוגש לתיק). העובדה כי בחלוף הימים שינתה הקטינה את גישתה יכולה להעיד על השפעתה החזקה של האם על רצונה של הקטינה ולאו דווקא על קליטתה הטובה של הקטינה בישראל. אני דוחה את הסברה של האם כי הקטינה שלחה את המסרון כי חששה שלא תמצא לה מסגרת לימודית בהקדם (עמ' 25 ש' 18-19).
68. על דעת עצמה וללא התייעצות עם גורם טיפולי כלשהו, סברה האם כי העברת הקטינות לישראל תציל את נפשו, מבלי שניסתה אמצעי פחות דרסטי לרפא את נפשו (כגון טיפול פסיכולוגי או טיפול נפשי אחר), ומבלי שניסתה למנוע את אותה התעללות נטענת מצידו של האב (כאשר הודתה כי חרף הפגיעה המתמשכת בקטינות הכוללת פיזית נמנעה מלקרוא למשטרה כדי לחסוך את החוויה מהבנות כי "באמריקה הם מאוד דרמטיים" (עמ' 27 ש' 21-24).
69. הן בפני המומחית והן בפני בית המשפט עמדה האם על סירובה המוחלט לשוב לארה"ב, כל נסיון לשקול פתרון נתקל בסירוב מוחלט, כאילו במעבר לישראל ימצא המזור לנפשה של הקטינה. המומחית ציינה בחוות דעתה את הקושי של האם לשקול כל פתרון פרט לאפשרות של מעבר מדינה, תוך שהיא מציגה תמונת עולם רודפנית שבה זרועו הארוכה של הרב תגיע לכל מקום שבו יהיו, מצביעה על בעיה קשה אצל האם, הדורשת התייחסות טיפולית, ומדגישה במיוחד לאור העובדה שבנותיה נמצאות כעת ברשותה ללא כל בקרה של מבוגר אחראי אחר.
70. בפני המומחית האם הציגה שוב ושוב תמונה שבה היא מתקשה לספק לבנות את צרכיהן הפיזיים, תוך אמונה כי "בארץ הדברים יסתדרו", יחד עם זאת לא השכילה להציג תכנית

בית משפט לענייני משפחה בצפת

תמ"ש 59841-03-19 ז.נ'ז

תיק חיצוני :

שיש בה כדי להעיד על שקילה בכובד ראש של מעבר הקטינות לישראל, כאשר גם בישראל
האם נתמכת בבני משפחתה. כן לא הציגה האם תכנית לשיקום נפשו של הקטינות ופנתה
לרופא רק כאשר לטענתה הקטינה איימה להתאבד אם בית המשפט יורה על השבתה
לארצה"ב.
71. יצויין כי להערכת המומחית, טענותיה של הבת הגדולה ר' שתהרוג את עצמה אם תשוב
לארצה"ב, שבהמשך תוקנו ל"יתהרוג את עצמה רגשית", נובעות מהמצוקה העכשווית של הבת,
והעובדה שהיא נקרעת בין הוריה.

התרשמותי מהקטינות :

72. כמצוות תקנה 295 ט לתקסד"א, ובהתאם לדרישת האם שמעתי את הקטינות. למעשה בפועל
נשמעה הקטינה ר' בלבד כאשר א' ול' נכנסו לאולם כשהן שפופות ונצמדו לקיר והנהנו בראשן
לשליה כאשר נשאלו ע"י המותב אם הן מעוניינות לשוחח עמו.

73. שמיעת הקטינה ר' הותירה בפני רושם קשה ביותר של מצוקה נפשית אדירה בה היא מצויה,
דבר שהקשה עד מאוד על הליך שמיעת הקטינה. לא למותר לציין כי מלאכת שמיעת קטינה
הנמצאת במצב נפשי כה שברירי היתה קשה אף על מותב זה, השומע קטינים כעניין שבשגרה,
לפיכך השאלות נשאלו בעדינות תוך קיצור משך הראיון למינימום. השפעתה של האם ניכרת
בכל תנועה אמירה או מבט של הקטינה, הקטינה דיברה בלחש, התפתלה על הכסא, מבטיה
לא היו ממוקדים, חיוכיה לא תאמו את השיחה ולא ניתן היה ליחסם למבוכה כלשהי
מהמעמד. מעורבותה של הקטינה בהליך השיפוטי מטרידה ביותר והזדהותה עם האם,
רגשותיה ומצבה היתה מוחלטת. בסיכומיה טענה הנתבעת כי הקטינה חששה לשתף את בית
המשפט ברגשותיה ולאחר הפגישה נקלעה למצב נפשי קשה עד איומי אובדנות בעקבותיהם
הופנתה לאבחון במרפאה לבריאות הנפש. אדגיש כי הקטינה כבר הגיעה לאולם בית המשפט
כשהיא במצב נפשי קשה כפי שעולה היטב מחווה"ד.

74. יוטעם כי המומחית ציינה בחוות דעתה קיומו של קושי משמעותי ביותר להפריד בין צרכי
האם לצרכי הבנות, כאשר פעם אחר פעם האם סיפרה על הקשיים שלה בנישואין וייחסה
אותם לבנות, בעיקר לבת הבכורה.

75. עוד ציינה המומחית בחוות דעתה כי תפיסותיה של ר' בנוגע לעולם בכלל ולקהילה בפרט
(חוות מציאות רודפנית ועוינת) עלולים להוביל להפרעה קשה אצל הבת, עד כדי 'Folie a
deux, הפרעה שבה אדם אחד חווה חוויה דלוזיונלית בעקבות קשר צמוד וקרוב עם אדם אחר
המאמין באותן אמונות שגויות. גורמי סיכון משמעותיים כמו סימביוזה רגשית בין האם לבת,
יחד עם הגירה למדינה זרה, עלולים להאיץ תהליך זה. המומחית ציינה כי ר' חשופה
להתפתחות של הפרעות כמו דיכאון או חרדה. עד כה האם נמנעה מלקחת את הבת לטיפול
פסיכולוגי או פסיכיאטרי, על אף שברור היה גם לה שהבת זקוקה לטיפול כזה. מבחינתה

בית משפט לענייני משפחה בצפת

תמ"ש 59841-03-19 ז.נ'ז

תיק חיצוני :

הפתרון היה להבריא את הבת למדינה אחת (שוב), תוך בלבול מוחלט בין הצורך שלה לבין הצורך של הבת).

76. המומחית העריכה כי סביר שהחזרת הקטינה למקום מוכר לה, תוך ליווי וטיפול מתאימים, היא הטיפול הנכון עבורה ולא השארתה בסביבה הנוכחית המחריפה את מצוקתה הרגשית.

77. המומחית ציינה כי האם מסיתה את הבנות ובעיקר את ר' כנגד כאשר טענות הקטינה הינן הדהוד מוחלט של טענות האם. המומחית פרטה כי הקטינה מנתה ברשימת העוולות של האב את העובדה שלא נתן לאם כסף, למשל, דבר שלא היתה אמורה להיות חשופה אליו כלל, ובוודאי אינו רלוונטי לרשימת העוולות כנגדה – הקטינה העלתה בפני המומחית נושאים אף שנגעו להליך השיפוטי. הקטינה הציגה בפני המומחית הזדהות מוחלטת עם האם בעוונות שלה כלפי אנשי הקהילה, האמונה שאביה מדבר עליה עם אנשי הקהילה, וכן הלאה. התרשמות זו תואמת את התרשמות בית המשפט משמיעת הקטינה.

78. עוד יוטעם כי הטענה לנידוי חברתי של הקטינות לא עולה בקנה אחד עם טענת הקטינות בפני המומחית שהן מתגעגעות לחברותיהן בארה"ב. המומחית הבהירה כי לא זיהתה כל בעיה של נידוי חברתי (עמ' 14 ש' 24-29) בנוסף האב בחקירתו ציין כי היו באים לבקר את הקטינות חברות (עמ' 33) ואף צרף מכתבים שנשלחו לקטינות א' ור' מחברותיהן המעידים על געגועים לקטינות. כן ציין שבשנה האחרונה הנתבעת לא איפשרה לקטינות להיפגש עם חברותיהן ויצרה ניתוק מלאכותי (עמ' 34 ש' 1-10).

79. התעללות מצידו של האב: גם בתחום זה לא הססה האם להאשים את האב לרבות בתחום המיני, טענות אשר אף המומחית לא מצאה בהן כל ממש. אציין כי גם במהלך שמיעת הקטינה התרשמתי שהקטינה כלל לא יכלה להסביר את המונחים בהם עשתה שימוש.

80. היטיבה לתאר זאת המומחית בחקירתה הנגדית (עמ' 17), ותיארה כי בעניין זה נטענו מנטרות ריקות מתוכן וללא כל פירוט מינימאלי להתעללות הנטענת:

"ר' חזרה בכל וריאציה דיברה על התעללות. את מציינת שהסבירה לך ולי' שהוא הכריח אותה לעשות כל מיני דברים ושוב הכריח אותה, כל מיני מעשים שהוא מכריח אותן והרס להן את החיים ושוב התעללות? ת. ר' ציטטה מנטרות ריקות. היא ציטטה מנטרות "הוא הרס לי את החיים" כשניסינו לפרט ולהבין במה הרס לה את החיים ובמה התעלל בה, הדוגמאות נותרו דלות ביותר וכללו דברים כמו "הוא הכריח אותי לעשות דברים כמו ללכת לבית כנסת" כאשר היא נשאלה אם אימא הייתה מבקשת ממנה לעשות דבר דומה האם זה היה התעללות היא אמרה שבוודאי שלא. או כדוגמא להתעללות היא אמרה שאבא לא נתן לאימא

בית משפט לענייני משפחה בצפת

תמ"ש 59841-03-19 ז.נ'ז

תיק חיצוני :

1 כסף, לא היה שום מימד ושום הבנה של המונח התעללות מעבר לכותרת,
2 כאשר התכנים היו נשמעים תכנים מצוטטים לחלוטין. המקום האוטנטי
3 היחיד היה לדעתי העלבון שהיא חשה כשהיא ביקשה לבוא לקחת אותה
4 (מישראל לארה"ב) ולקח לו שבועיים לענות, שם היא נפגעה באמת. כל
5 שאר המנטרות היו ריקות. גם ההצהרה שחוזרת על עצמה שהיא רוצה
6 להתאבד ולמות, כשעיתנו אותה עם המנטרה הזו ועם המשמעות שלה,
7 היא חזרה בה מייד ואמרה שהיא תרגיש מתה מבחינה רגשית.

8 ש. אז היא גם הסבירה והתבטאה שהוא נגע בה?

9 ת. כן.

10 ש. היא חוזרת ואומרת שהוא נגע בה ועשה לה דברים והכריח אותה,

11 אלה סממנים שמבחינתך לא מצריכים בירור יותר מעמיק?

12 ת. שאלנו אותה מספר פעמים מה הכוונה נגע בה ומה הכוונה הכריח

13 אותה. נגע בה כוונתו "הכריח אותי לעשות דברים" (באנגלית), ביררנו את

14 זה כמה פעמים, המגע המקסימאלי היה שהוא החזיק אותה ביד. הכריח

15 אותי לעשות דברים, פירוש, הדוגמא היחידה שניתנה לנו כששאלנו אותה

16 המון פעמים, הייתה הכריח אותי ללכת לבית הכנסת".

17
18 81. לטעמי טענה להתעללות מינית מצידו של אב כטעם לבריחה מארה"ב לישראל וכחלק מרצון

19 להציל את הקטינות היתה חייבת להיטען בהזדמנות הראשונה עוד בכתב ההגנה, ולא בדרך

20 של גירסה מתפתחת עם התמשכות ההליך. זכרה של טענה להתעללות מינית מצידו של האב

21 לא בא בכתב ההגנה, לא התרשמתי מהקטינה כי עברה התעללות כלשהי מצידו של אביה

22 וממילא טענה שכזו לא עולה בקנה אחד עם הצהרת האם בבית המשפט כאשר ביקשה להדוף

23 טענה להסתת הקטינות:

24
25 **"ב"כ התובע:**

26 ... שלושה חודשים לאחר מכן אנחנו לא יודעים מה הן יגידו, אבל זה

27 שלושה חודשים של הסתה בלתי פוסקת כלפי אבא שלהם.

28
29 **"הנתבעת (מתפרצת):**

30 זה ממש לא נכון.

31 (צועקת) אני הזמנתי אותו שיבוא לראות את הבנות אז איך הוא אומר

32 שאני מסיתה, אני נתתי לו את הכתובת שלנו. טובת הבנות זה מה שמניע

33 אותי, אמרתי לו שיבוא לחיות איתנו פה".

בית משפט לענייני משפחה בצפת

תמ"ש 59841-03-19 ז.נ'ז

תיק חיצוני:

82. גירסתה של הנתבעת אשר לסיבות להגעתה לישראל בדיון שהתקיים ביום 15.04.19 היתה מבולבלת ולא עקבית. תחילה ציינה שהגיעה עם הקטינות לישראל "בגלל שמ' לא רצה לתת לי את הכסף" ובהמשך לאחר שקיבלה "תזכורת" מבאת כוחה טענה -

"הנתבעת:

אה נכון, זה בדיוק מה שהיה.... הסחבת של בית הדין היה לזה השלכות על הילדות, על הבית, על הילדות והילדה נעשתה פסיכית, הרבי מפרסם את זה שאנחנו מתגרשים ומה זה עושה לילדות, ההורים מרחיקים את הילדות שלהם מהילדות שלי כי אנחנו קהילה כזו, הילדה אומרת לי אני רוצה למות, איזו אימא תשאיר את הילדה שלה במצב כזה"

83. יחד עם זאת, גם לאחר רענון זכרונה לא טענה הנתבעת להתעללות מצידו של האב. טענה אשר אינה עולה בקנה אחד עם הצהרה נוספת של האם כי היא מסכימה לחיות עם התובע בישראל וכי הבנות זקוקות לאביהן (פרוטוקול מיום 15.04.19 עמ' 7 ש' 9-12):

"הנתבעת:

אין לי שום בעיה לבנות את הבית מחדש בישראל עם האבא לטובת הבנות שלי שיהיה להן אבא, שם אי אפשר לעשות בגלל הכת, בגלל הרבי, הוא לא אפשר חיים אינטימיים וחיים פרטיים, אני לא הייתי פרטנר לבעל והיה לכך השלכות הרסניות על הבנות.

84. יוטעם כי בתצהיר שהגישה התובעת ועליו חתמה ביום 22.04.19 קרי, ימים ספורים לאחר הצהרתה האמורה, טענה האם כי הנתבע "אדם קר ומנוכר, דו פרצופי, ערמומי ומסוכן, בעל מימד אישיות אלים ותוקפני הגובל בחולניות והנהנה מהתעללות בזולת" (סעיף 46).
85. בחקירתה הנגדית, שוב הביעה עמדה הפוכה (אם כי הדברים נאמרו לאחר שהאם התלבטה כיצד להשיב):

"ש. מה את רוצה שיקרה בסוף, מ' ואת והילדות משפחה מאושרת בארץ?"

ת. אני לא רוצה שתוכיח מהמקרה של אחותי שהנה יופי טוב לה כי זה מקרה אחר. לשאלתך כן אני חושבת, מ' אני והילדות בארץ, התשובה היא (חושבת ארוכות)... מה שיעשה את הילדות שלי שמחות, תנאים אופטימליים לילדות לגדול בצורה בריאה"

בית משפט לענייני משפחה בצפת

תמ"ש 59841-03-19 ז.נ'ז

תיק חיצוני :

86. קוטביות טענותיה של האם בעניין זה אינן מאפשרות לתת אמון בטענותיה בעניין התעללות מצידו כלפי הקטינות.

87. קיומם של הליכים משפטיים בארה"ב: טענתה של האם בכתב ההגנה לפיה אין הליך תלוי ועומד בבית המשפט בארה"ב, הינה היתממות שאינה במקומה. ראשית, האם הודתה בפני כי ההליכים המשפטיים בארה"ב לא הסתיימו (עמ' 2 ש' 15-21). שנית, לא היה בפניה כל הסבר מניח את הדעת מדוע הסדר הפרשה שנחתם ביום 13.04.16 בפני שופט במדינת ניו יורק (הסדר המסדיר את הפקדת הדרכונים של הקטינות, איסור על הנפקת דרכונים חדשים (ישראלים או אמריקאיים), אוסר על יציאת הקטינים מארה"ב ע"י מי מההורים ללא צו שיפוטי מתאים, ומורה כי ככל שמי מהצדדים יהיה מעוניין לצאת מגבולות ארה"ב, עליו להגיש בקשה מתאימה לבית המשפט), אינו בתוקף עוד, מעבר לטענה סתמית לפיה היא "סגרה את התיק" (עמ' 3 ש' 12).

88. לא למותר לציין כי בהמשך אותו הדיון הודתה הנתבעת כי עורכי דין של הצדדים ניהלו מו"מ בשנת 2016 ובשנת 2018 (עמ' 4 ש' 21-26), וכי בגלל שהנתבע לא רצה לתת לה סכומי כסף שהגיעו לה (לטענתה אב"ד קבע שהתובע לא חב במזונות למעט 50% משווי בית המגורים), החליטה לקחה את הילדות ולחזור לישראל (עמ' 4 ש' 31-36).

89. מסקנות המומחית מקובלות עלי הגם שהנתבעת הביעה "פליאה של ממש" ממסקנות אלה.
90. בהתאם להלכה הפסוקה, מקום בו מונה מומחה על ידי בית המשפט יטה בית המשפט להעדיף את חוות דעתו, אלא אם קיימים נימוקים כבדי משקל שלא לעשות כן (ר' ע"א 3134/02 **עירית רחובות נ' בוטנרו** (2003) פסקה 8 לפסה"ד; ע"א 293/88 **חברת יצחק ניימן נ' רבי** (1988). נימוקים כאלה לא זו בלבד שלא נטענו ע"י הנתבעת, אלא מצאתי כי מסקנותיה של המומחית מבוססות היטב ועולות בקנה אחד עם התרשמותי מהצדדים ומהקטינה.

91. כידוע, על אף שההכרעה הסופית נותרת תמיד בידי בית המשפט, מקום בו חוות דעת המומחה הינה הגיונית ומשכנעת לא יטה בית המשפט לסטות ממנה בהעדר נימוקים כבדי משקל שיניעוהו לעשות כן. נימוקיה של הנתבעת אינם מצדיקים סטיה מהמלצות חוה"ד :

92. אשר לטענה כי המומחית לא קיבלה חומר מהמוסדות החינוכיים: ראשית, בכתב המינוי צוין כי המומחית תהיה רשאית לפנות לגורמים השונים במוסד החינוכי בו למדו ולומדות הקטינות "בהתאם לשיקול דעת המומחית בלבד, ככל שהדבר נחוץ לבחינת קיומו של החשש החמור שפורט". מקבלת אני את הסבר המומחית כי נוכח הממצאים שמצאה, לא ראתה לנכון לפנות למוסדות החינוכיים, אף אם יש ממש בטענת הנתבעת כי חרף חול המועד פסח, היו אלה זמינים והמתינו לפניית המומחית אליהם.

בית משפט לענייני משפחה בצפת

תמ"ש 59841-03-19 ז.נ'ז

תיק חיצוני :

93. אשר למוסדות בארה"ב האם הודתה כי מוסדות החינוך לא היו מודעים למצבה הקשה של ר"י רציתי לשותף את המורה ואת היועצת ופסיכולוג אבל הילדה לא רצתה מעורבות של בית הספר" (עמ' 5 ש' 9-11). בנוסף, אין חולק כי הקטינה ר' לא קיבלה כל טיפול רגשי או נפשי ולכן גם אם היתה המומחית פונה לגורם כלשהו בארה"ב, ספק אם היתה מקבלת תיעוד המוכיח קיומו של נזק פיזי או נפשי אותו התבקשה לבחון.
94. אשר למוסדות בארץ- צורפו שני מסמכים שאין בהם כדי להעיד על הסכנה הכרוכה בהשבת הקטינות: הדיווח ממוסד החינוך בו לומדת ר' היה תמציתי ונטען כי הילדה התאקלמה בצורה טובה מבחינה לימודית וחברתית ומורגשת "רגיעה פנימית ותחושת רווחה לצד התנהלות מאורגנת ומיושבת". אשר לקטינה א' צויין ע"י המחנכת והרכזת כי לאחר שהגיעה במצב תפקוד ירוד היא התאקלמה יפה מבחינה חברתית, מגלה מוטיבציה ללמידה פתחה קשר טוב עם הצוות החינוכי ו"ממש פורחת בכיתה" וכפי הנראה כל שינוי עלול להזיק ליציבות הרגשית ולערער את בטחונה העצמי. הערכה זו אינה רלבנטית לבחינת קיומו של החשש שנקבע בסעיף 13(ב) לאמנה ומכל מקום לא ניתן לומר כי הקטינות התערו בישראל וכי ישראל הפכה ל"מרכז חייהן".
95. אף ב"כ הנתבעת הסכימה כי מסמכים אלה אינם יכולים לשקף את המצב בארה"ב (עמ' 1 ש' 26-28). בנסיבות אלה אינני רואה כל פגם בהתנהלות המומחית בכך שלא ניסתה לאתר מסמכים בלתי רלבנטיים, לשיטת המומחית, במיוחד לא נוכח הממצאים הקשים של חווה"ד (עמ' 13 ש' 8-32).
96. אשר לטענה כי המומחית לא פנתה לבני משפחה נוספים: יודגש כי בכתב המינוי צוין במפורש, כי המומחית תהיה רשאית לפנות לבני משפחה נוספים של הצדדים "בהתאם לשיקול דעת המומחית בלבד, ככל שהדבר נחוץ לבחינת קיומו של החשש החמור שפורט".
97. מקובל עלי הסבר המומחית בעניין זה כי לא ראתה כל צורך לפנות לבני משפחה בארץ לאחר שבדקה את האם והגיעה לממצאים שפורטו בחווה"ד (עמ' 17 ש' 5-13).
98. עוד יצוין כי הנתבעת לא הביאה את אותם בני משפחה כעדים מטעמה דבר שיש בו כדי להעיד על כך שעמדתם אין בה כדי לחזק את גרסת האם, אלא להיפך. בהקשר זה התובע טען בחקירתו כי הנתבעת ניתקה בשנה האחרונה את הקשר אף עם בני משפחתה (עמ' 34 ש' 30-33).
99. אשר לטענות כנגד האופן בו בוצעה הבדיקה מול האב: המומחית פעלה בהתאם להנחיית בית המשפט לפיה על המומחית ליצור קשר עם האב באמצעים טכנולוגיים מקובלים.
100. אשר לטענות ב"כ הנתבעת לעניין העדר התייצבות אישית של האב להתייצב לדיון באופן פיזי, יודגש כי בהחלטה מיום 11.4.19 ניתן פטור לתובע מלהתייצב בבית המשפט ותחת זאת

בית משפט לענייני משפחה בצפת

תמ"ש 59841-03-19 ז.נ'ז

תיק חיצוני:

- 1 ניתנה הוראה שהתובע יהיה זמין בסקיפ, כאשר בא כוחו ידאג לציוד מתאים. בנסיבות
2 אלה די בזמינותו של התובע בסקיפ לשיבת ההוכחות ובנסיבות מקרה זה לא ניתן לראותו
3 כמי שלא התייצב לחקירה. ממילא אין לדחות את התביעה מטעם זה ועל בית המשפט לדון
4 בתביעה גופה (תקנה 295ט לתקנות סדר הדין האזרחי).
- 5 101. אשר לטענת כנגד פרק הזמן הקצר בו נערכה חווה"ד – לטענת הנתבעת מומחים רבים הביעו
6 פליאה על הגשת חווה"ד בפרק הזמן הקצר בו נערכה. פליאה זו היתה הבסיס לבקשת
7 הנתבעת להתיר לה להגיש חווה"ד נגדית.
- 8 102. חרף פרק הזמן הקצר שעמד לרשותה, חוות הדעת נערכה ביסודיות לאחר עריכת כל
9 הבדיקות הנחוצות, והתפרסה על פני לא פחות מ-26 עמודים הכוללים סיכום דברי הצדדים
10 בפני המומחית, התרשמות הכוללת דוגמאות רבות, הערכה פסיכיאטרית מסקנות.
11 המומחית הסבירה בצורה רהוטה ועניינית את הערכתה ואת הנימוקים להערכה זו. לא
12 ירדתי לשורשה של הטענה לצורך ב"מומחיות בתחום האמנה" כאילו מדובר בתת מומחיות
13 מעולם הפסיכיאטריה או הפסיכולוגיה. בנוסף אין בנוכחותה של עו"ס קלינית בשלב בו
14 הקטינות נבדקו כדי לפגום בחווה"ד שנערכה במלואה ע"י המומחית החתומה עליה.
- 15 103. יש להסיק כי אותם מומחים שהביעו "פליאה" זקוקים לפרק זמן משמעותי לשם עריכת
16 חווה"ד. יודגש כי אילו היה בית המשפט מאפשר פרק זמן ארוך יותר למומחית, לא ניתן
17 היה לעמוד בסד הזמנים שנקבע באמנה ובתקנות סדר הדין האזרחי לביורר התובענה ומתן
18 פסק דין, בשים לב למועד הגשת התובענה (26.03.19).
- 19 104. יצוין כי הנתבעת הצטיידה במחברת לקראת ישיבת ההוכחות בה פרטה על פני עמודים רבים
20 את הסתייגויותיה מהתיאור העובדתי של המומחית בחוות דעתה אולם כאשר התבקשה
21 לתת את הדוגמאות הבוטות ביותר לאי הדיוקים שלטענתה נפלו בחווה"ד, ציינה עניינים
22 איזוטריים לחלוטין (עמ' 25-26 לפרוטוקול).
- 23 105. בהעדר נימוקים לסטות מהמלצות המומחית – אני מאמצת את האמור בחווה"ד ודוחה את
24 טענות הנתבעת לקיומו של החריג הקבוע בסעיף 13 (ב) לאמנת האג. כאמור הפעלת החריג
25 תיעשה) רק במקרים קיצוניים ויוצאי דופן. לא התרשמתי כי זהו המקרה.
- 26 106. זאת ועוד: החריג הקבוע בסעיף 13(ב) לאמנה מתייחס לנזק שייגרם לקטין כתוצאה
27 מהחזרה למדינה שממנה הורחק, ולא כתוצאה מחזרתו להורה שממנו נחטף. משכל טענות
28 האם מתבססות על חשש מ"חזרה לאב", להבדיל מ"חזרה לארה"ב" – יש לדחות את הטענה
29 כי צפויה לקטינות סכנה כלשהי מחזרתן לארה"ב, שם ניתן יהיה לברר את סוגיית
30 המשמורת בצורה יסודית ועמוקה.
- 31 107. כאמור, הנטל הרובץ על הטוען לקיומו של חריג זה הינו מעל לספק סביר, שהוא נטל הוכחה
32 כבד מאוד. הנתבעת לא עמדה בנטל זה.

בית משפט לענייני משפחה בצפת

תמ"ש 59841-03-19 ז.נ'ז

תיק חיצוני :

108. כאשר הנתבעת חשה כי גירסתה שהאב כפוף לראש כת לא שבתה את ליבו של בית המשפט, העצימה את גירסתה וטענותיה בחזרתיות רבה טענות דרמטיות כנגד אב והרביי. גם אם לא ניתן לבסס את האבחנה הזהירה של המומחית אשר למצבה הנפשי של האם, נטייתה של האם להפרזה ודרמטיזציה ניכרה היטב בהתנהלותה בבית המשפט כמו גם בחקירתה הנגדית. התפרצויותיה וצעקותיה לכל אורך הדיונים כאשר נאמרו דברים לא לרוחה, חרף אזהרות בית המשפט, משתקפות היטב בפרוטוקול.

109. נטיה זו צויינה אף בחוות הדעת, שם ציינה המומחית את חזרתה של הנתבעת מספר פעמים על דוגמאות של אבות שרצחו את ילדיהם בזמן שהילדים היו בהחזקתם, תוך שהיא מפנה לשני מקרים קשים ביותר שאירעו בישראל אשר לטענת האם הופכות מבחינתה את בעלה לאלים בפוטנציה שאין לאפשר לו להיות משמורן על הבנות, על אף שאין כל עדות לאלימות מצדו כלפי הבנות או כלפיה. כך, אף בחרה האם להשוות בין חוויתה שלה לחוויתו של ד"ר ויקטור פרנקל, כאשר היתה מודעת היטב לכך שד"ר ויקטור פרנקל היה אסיר במחנה ריכוז וציינה כי גם היא הרגישה כאסירה (עמ' 29 ש' 5-8).

110. כאמור לעיל, כאשר מתקיימים התנאים שנקבעו בסעיף 3 לאמנה, קרי הרחקת הילד נוגדת את הדין, חובתו של בית המשפט להורות על החזרת הילד. חובה זו מוחלטת. משאין חולק כי האמנה חלה – מצווה בית המשפט להורות על חזרתן של הקטינות לארה"ב – וכך אני מורה.

לסיכום:

111. מכל הנימוקים שפורטו לעיל, אני מורה על השבתן של הקטינות למקום מגוריהן הרגיל בארצות הברית לאלתר ולא יאוחר מיום 20.05.19. האם תישא במלוא העלות הכרוכה ברכישת כרטיסי טיסה עבור הקטינות לשם החזרתן.

112. אשר לשאלת ההוצאות, בשים לב לפסיקה הנוהגת בתיקים מסוג זה (עמ"ש (מחוזי תל אביב-יפו) 17278-07-11 פלוני נ' פלונית (02.04.2012)), ומנגד מתוך התחשבות במצבה הנפשי של האם ובחובה לשאת במלוא עלויות הטיסה, אני מחייבת את האם בהוצאות משפט בסך כולל של 25,000 ₪ אשר ישולמו לנתבע תוך 30 יום מהיום, שאם לא כן הסכום ישא הפרשי הצמדה וריבית כחוק.

ניתן היום, ג' אייר תשע"ט, 08 מאי 2019, בהעדר הצדדים.

בית משפט לענייני משפחה בצפת

תמ"ש 59841-03-19 ז.נ'ז

תיק חיצוני:

אביבית נחמיאס, שופטת

1
2
3
4